

A rendőrség lezárta a szegedi rikkancsharc aktáit

A rikkancsok nem tagadták meg a munkát és nem tartották „tiltott gyűlést” — Mit mondanak az újság-írók a szokatlan háborúról

(A Délmagyarország munkatársától) Beszámolt a Délmagyarország arról, hogy Szegeden rikkancsháborúság tört ki. Említettük a háborúság kezdetének indítókait, amelyek szerint a szegedi rikkancsok utasítást kaptak, hogy csak azokat az újságokat árusíthassák, amelyek a Szeitz-cég birtokában vannak.

A karácsony előtt kitört harc eseményei között az történt, hogy a Szegeden lévő 30 rikkancs nagyobb része ma nem árusíthat több budapesti lapot. Mint megtudtuk: a rikkancs-ügy a rendőrség elé került több feljelentés kapcsán. Névtelen feljelentés érkezett a rendőrségre, hogy a szegedi rikkancsok nagyrésze megtagadta a munkát a cégnek s az erre vonatkozó határozatot pedig tiltott gyűlésen hozta meg. Ugyanakkor olyan feljelentés is érkezett, hogy a cégtől megvált rikkancsok meg akarják verni azokat, akik továbbra is kihordják a cégnél lévő újságokat.

A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket s ezzel kezdetét vette a rikkancsháború rendőrségi epizódja. A lapárusokat beidézték a rendőrségre és kihallgatták őket a tiltott gyűlésre, a munkabeszüntetésre, vagyis a sztrájkra és a fenyegetésekre vonatkozóan. A kihallgatások után további intézkedések következtek, amelyek aztán olyan eredménnyel jártak, hogy a rendőrség lezárta az ügy aktáit.

Az ügy hivatalos része ezzel még nem zárult le, a legközvetlenebb érdekeltek: a rikkancsok azonban a maguk részéről is igyekeznek a törvényes keretek között megtenni mindent, ami a mai nehéz és a téli hideg időben biztosítja nehezen megszerzett kenyertüket. Megkérdeztünk néhány régi szegedi rikkancsot: mondják el a furcsa háborúság néhány részletét.

25 éve ...

Öreg néni áll előttünk. Alaacsony, mindkét fülére nagyot hall. A hideg ellen kendővel védekezik. Hatvankét esztendő, özvegy Kóbeft Gyuláné a neve.

— 1917. óta vagyok rikkancs, — kezdi csendes, öregesen reszkető hangján —, de még ilyent nem érttem meg. Ebből a keresetből tartom el magam. Egyedül élék ezekkel az öreg lábakkal szaladgáltam, amennyire tudtam a városban és hordtam ki különösen a külvárosi részekre az újságokat. Éppen karácsony előtt történt, hogy azt mondták nekem, nem árusíthatom azokat a lapokat, amik nem nála vannak, például a „Magyar Nemzetet”. Én, kérem szépen, rá vagyok szorítva minden fillérre s ezért továbbra is átvettem a másik bizományostól és továbbra is árusítottam azokat az újságokat is, amelyekről tiltottak. Egy napon aztán kiküldték a szatyromat és megmutatták, hogy vannak nálam

olyan lapok is, amiket az utasítás értelmében nem lenne szabad árusítanom. Erre aztán nem kaptam többé attól a cégtől egyetlen lapot sem, már a karácsonyi lapoktól is elestem. Így bizony füstbe ment kérem szépen a kis karácsonyi kereset... Azóta is naponta 150 pengő a veszteségem. De hát nem mondhatom azt kérem, hogy ezeket meg ezeket a lapokat nem árusítom, mert mi, rikkancsok nem egyetlen bizományosnak vagyunk az alkalmazottai, hanem mindenütt keresünk néhány fillért, ahol lehet. Mert megtörtént, hogy egy napon másik laptól is eltiltanak s aztán lassan-lassan minden lap kikerül a kezemből... És akkor itt állok örege, betegem, kereset, fillér, kenyér nélkül. Még azt is elmondom, hogy a vevők, előfizetők állandóan panaszkodnak a harc kezdete óta, hogy nem kapnak lapot. Hát ez nem szép dolog, kérem. Valahogy el kellene intézni, mert mi szegény rikkancsok kerülünk abba a helyzetbe, hogy egyre kisebb lesz a kenyereink...

Nem lehet tiltani ...

A Kigyó-patika sarkán lévő árusbódé tulajdonosa: Kátai István, a következőképpen mondta el az ügyet:

— A rendőrségen elmondtuk, hogy nem tartottunk tiltott gyűlést, mert gyűlést egyáltalán nem is tartottunk. A Bagolyvárban borozgatás közben beszéltek meg, hogy bennünket nem lehet tiltani egyetlen lap árusításától sem, mert ezzel a mi kenyereink lenne egy darabbal kisebb. Én kérem, továbbra is árusítom a Magyar Nemzetet, meg a többi lapot is, amit kézhez kapok, mert ebből áll a kenyereim. Árusítják a többiek is néhány kivételével, mert hiszen, mint a rendőrségen is megmondtam, nem lehetünk mi, rikkancsok egyetlen vállalat alkalmazottai. Mi az újságokból élünk évek, évtizedek óta, nem lehet tehát azt mondani, hogy most pedig ezt, vagy azt a lapot nem árusítjuk. Mi nem politizálunk, hanem dolgozunk, mert élnünk kell és a rikkancskereset nem olyan sok, hogy a legkisebb fillérről is lemondhassunk.

Kátai István családos ember. Asszonyt, meg a gyermekeket látja el. Becsületesen akar dolgozni továbbra is. Elmondja, még, hogy soha senkit sem fenyegettek meg, nem mondta egyikük sem azt, hogy a „sztrájktróket” megverik. Ilyenről egyáltalán nem is esett szó, ez nem az ő fegyverük.

„Nem mi szüntettük be a munkát”

Kétgyermekes családapa: Zsikai András, így beszélt a rikkancsháborúról:

— December 15-én történt — mondotta —, nemsokkal azután, hogy a Magyar Nemzet, meg néhány más lap tiltott Szeitz Ferenc

úrtól, hogy délután négy órakor a cégnél, ahol átvesszük szokás szerint az odaérkező lapokat, kijelentették, hogy nem árusíthatjuk a Magyar Nemzetet és azokat a lapokat, amelyek megvonták a bizományosi megbízatást ettől a cégtől. Kijelentették, hogy aki ennek az utasításnak ellenszegül, az nem kap azokból a lapokból, amelyek a cégnél vannak bizományban. Nem tudtuk, mit csináljunk, de aztán néhány napi tanakodás után megismerés arra a következtetésre jutottunk, hogy ennek a felszólításnak nem tehetünk eleget. A közönség is állandóan követelte tőlünk azokat a lapokat, amelyeknek árusításától eltiltottak, úgy, hogy végül is elhatároztuk, hogy minden lapot árusítani fogunk, akármelyik bizományosnál van is.

— Egytől-egyig szegény emberek vagyunk — folytatta Zsikai András. — Egy hónapja folyt már ez a harc, míg január 12-én délben ismét arra szólítottak fel bennünket, hogy ne árusítsuk a nem nála lévő s az általa letiltott lapokat. Mi kijelentettük, hogy eddig is árusítottuk, ezután is árusítjuk. Ekkor azt mondták nekünk, hogy mi, akik árusítottuk a letiltott lapokat, — mehetünk, ahová akarunk, a cégtől többé nem kapunk lapot.

— Mi meg ezután is ottmaradtunk, hátha sikerül még megegyezést találni. Ekkor felszólítottak bennünket, hogy írjunk alá egy nyilatkozatot, hogy csak az ő lapjait árusítjuk, az általa letiltott lapokat nem. Ha ezt aláírtuk, akkor megkapjuk a karácsonyi segélyt. Ezt a kötelezvényt a rikkancsok nagyrésze nem írta alá. Másnap megbeszéltük egymás között az ügyet s elhatároztuk, hogy ha nem kapunk a cégtől lapot, akkor nem árusítjuk. Aztán különféle feljelentések miatt a rendőrségre idéztek bennünket. A rendőrségen azt az utasítást kaptuk, hogy vegyük fel a munkát ismét, hogy helyreálljon a béke és továbbra is nyugodtan dolgozhassunk, kereshessünk. Erre szükség is lett volna, mert hiszen mindnyájan szegénysorsú családos emberek vagyunk. Éppen ezért másnap reggel kimentünk az állomásra és jelentkeztünk a lapelosztásnál. A kint lévő tisztviselő azonban kijelentette, hogy csak a nála lévő jegyzeten feltüntetett rikkancsoknak ad lapot. Ebben a névsorban azok a rikkancsok szerepeltek, akik aláírták a kötelezvényt. Ezzel aztán nyilvánvalóvá is vált, hogy nem mi szüntettük be a munkát, nem mi akarunk sztrájkolni, hanem a cég nem ad nekünk lapot azért, mert másnál lévő lapokat is árusítunk. Én nem akarok semmit se mondani, de azt megértheti mindenki, ha az ember ad a rikkancsbecsületre. Mi a kenyereinket feltjük, a családunk megélhetését és ezért továbbra is békében, becsületesen dolgozni akarunk.

A rikkancsok nyilatkozatához nincs hozzáfűzni való. A háborúság új momentumaként az ügy a rendőrségi része egyelőre lezárult, mert bebizonyosodott, hogy a rikkancsok nem követtek el semmiféle törvényellenes dolgot. A háborúság most más terepmokon folyik tovább. A helyzet pillanatnyilag az,

hogy a szegedi rikkancsok elenyészően kis része nem vehet át a tilalom értelmében olyan lapot árusításra, amely nem a Szeitz-cégnél van, a számottevő része pedig nem kap árusításra a cégtől lapot azért, mert a többi lapot is árusítja. A harcnak nem is annyira rendőrségi epizódjai vannak, mint inkább szociális vonatkozásai. A szegénysorsú rikkancsok „kenyérharc” a mai korszakban többszörös súlyal esik mérlegre és így érthető ha a gyors kibontakozási lehetőségek számbevétele a hatóság részéről is — előbb, vagy utóbb — megtörténik.

Elsőrendű

CIROKSEPRŐK

kaphatók

Barakonyi Rózsi seprőkötődéjében

Szeged, Polgár-utca 8. sz.

Pénteken reggel veszedelmes tűz támadt a Szeged-állomáson

(A Délmagyarország munkatársától) Pénteken reggel a Szeged-állomás éttermében tartózkodók erős füstszagra lettek figyelmesek. Csakhamar észrevették, hogy a füst a kisértő egyik mennyezetsarkánál szivarög, nemsokára ropogást lehetett hallani, mely után a mennyezet egy része megrepedt és már látszott a mennyezetben a parázs.

Az állomásügyeletes tiszt a vasúti személyzettel azonnal egy vízvezetési sugarat szereltetett és megkezdte a tűz oltását. A tűz, amely már néhány nap óta lapanghatott, gyorsan terjedt, a mennyezet már belül is égett és rövid idő múlva néhány négyzetméter nagyságban leszakadt.

A tűoltóság nagy készséggel Horváth István főparancsnok vezetésével, majd a műszaki mentőcsapat és a mentők Kopasz István tűzoltóparancsnok vezetésével néhány perc múlva a helyszínen volt. Megállapították, hogy a tűz már igen előrehaladott állapotban volt, nemcsak a mennyezet ég, hanem már átterjedt a padlás- és tetőszerkezetre is, a lángok az egyik tüzifal mellett már kitörték, félsz volt, hogy a főépület tetőzete teljesen lángbaborul.

A jéggel bevont bádogtetőzeten egymásután kúsztak fel a tűoltók és tüntek el a sűrű fojtó füstben a padlások belsejében, ahol sikerült is megakadályozni, hogy az teljes erőt vegyen és elpusztítsa a tetőzetet. A végleges oltást 8 óra körül fejezték be a tűoltók és vontak be a laktanyájukba. A tűoltósággal kivonult mentőknek is akadt dolguk. Tóth Imre városi tűzoltó a jeges tetőzeten megcsuszott és a 2 méter mélyben lévő padlasmennyezetre zuhant. Belső zárodáisaival a közkörházba szállították. A tüzet a kéménybe épített gerendák oltották.